

dr. MIKES Tamás
1980–2025

Fiatalon elhunyt, gazdag szakmai életúttal rendelkező, nemzetközi hírű geológust veszítettünk el.

MIKES Tamás 1980. augusztus 12-én született Budapesten. Már fiatalon kiemelkedő érdeklődést mutatott a földtudományok iránt, ami egész életét végigkísérte. 1998-ban érettségizett, majd felvételt nyert az ELTE geológus szakára, ahol 2002-ig földtudományi tanulmányokat folytatott. Diákköri dolgozata *Sedimentology and paleoseismicity recorded in Quaternary fluvial sands of Sárrét Basin, Hungary* címmel jelent meg. 2002-ben a tübingeni Eberhard Karls Universitáten folytatta tanulmányait. Itt szerezte meg 2003-ban a geológus diplomát. Diplomamunkája *Provenance analysis of Paleogene flysh sandstones of the North-western External Dinarides* volt.

Tübingeni témavezetője, DUNKL István az alábbi gondolatokkal emlékezett meg róla: „Tamás hihetetlen aktivitással dolgozott. Minden oktató álma, ha a diák magától »témát hoz«, és azt önállóan feldolgozza. A dolgokba mindig mélyen beleásta magát, és az az ideális helyzet állt elő, hogy a témavezető sokat tanult a diákjától. A hosszú távra építkezők közé tartozott, számtalan szakkönyvet szerzett be, és az irodalmak feldolgozásához, a dolgok megértéséhez bölcsen, kritikusan állt hozzá.”

2004 és 2008 között doktori iskolájába járt a göttingeni Georg August Universitáten. Itt szerzett 2008-ban doktori fokozatot (Dr. rer. nat., Geologie). 2009-ig kutatott a Göttingeni Egyetemen, majd a hannoveri Leibniz Universitát tudományos munkatársa lett, ezután Frankfurtban, a Senckenberg Biodiversity and Climate Research Centre-ben végzett paleoklimatológiai vizsgálatokat.

Érdeklődési körébe tartozott az üledékes kőzettan, a geokémia, a geokronológia, a tektonikai folyamatok vizsgálata a Tethys területén (Alp–Kárpát–Pannon–Dinári területek, Anatólia), de foglalkoztatta a paleoklíma kutatása és a klímával összefüggő szedimentációs folyamatok vizsgálata is. Több, a maga idejében úttörő, és máshol is csak éppen bevezetés alatt álló módszert kezdett alkalmazni Göttingenben. Felismerte az ultramafitos kőzetek lenyomataként megjelenő törmelékes kromit vizsgálatának jelentőségét, és az első között volt, aki a kettős datálási módszert (double-dating) alkalmazta. A nehézasványokon és üledékes kőzettani módszereken alapuló kutatásain túl felismerte az üledékképződési korok újrvizsgálatának/újraértelmezésének a fontosságát is.

1998-tól volt tagja a Magyarhoni Földtani Társulatnak. 2003-tól az International Association of Sedimentologists és a Society for Sedimentary Geology is tagjai között tudhatta. 2004-ben lépett be a Mineralogical Society of America tagjai közé.

2002-ben az ELTE a Kar Kiváló Hallgatója címet adományozta neki. 2009-ben a Magyarhoni Földtani Társulattól Semsey Andor Ifjúsági Emlékérmet kapott.

MIKES Tamás tudományos elhivatottsága, szorgalma és alapossága példaértékű volt. Hosszú távú tervei között szerepelt a Dinaridák és Balkán-félsziget területén végzett kutatások folytatása – sajnos idő előtt bekövetkezett halála ezt már nem tette lehetővé.

Utolsó évtizedét Norvégiában töltötte, és 2013-tól a stavangeri központú Eriksfiord geológusa lett, ahol fúrólukfal-képeket és CT-képeket elemzett változatos üledékképződési környezetekben lemeltyített fúrásokból. Tamás 2021-ig dolgozott a cégnél, szakmai elhivatottsága, kíváncsisága, megújulásra való képessége kiemelkedő volt. Később létrehozta a „Mikes Geoconsult” bergeni székhelyű konzultációs vállalkozását. Nagy utazó, valódi gurmand volt, kiválóan értett a borokhoz is. Igazi nyelvszeniként felsőfokú szinten beszélt angolul, németül és norvégul, emellett spanyolul és olaszul sem lehetett „eladni” őt. Betegsége diagnosztizálása után is folytatta aktív életét, utazott, fordított és szakmai utakat vezetett a Hurgigruten társaság óceánjáró hajóin többek között a Jan Mayen-szigetre, a Spitzbergákra és Izlandra.

Emléked megőrizzük. Nyugodj békében!

PETRIK Attila, PIROS Olga, DUNKL István

dr. MIKES Tamás nyomtatásban megjelent publikációi

2004

MIKES, T., DUNKL, I. & FRISCH, W. 2004: Provenance mixing in a foreland basin as revealed by sandstone geochemistry and detrital zircon fission track analysis: The Eocene flysch of the NW Dinarides. – *23rd IAS Meeting of Sedimentology, Coimbra, Portugal*, 1 p.

2006

MIKES, T., DUNKL, I., FRISCH, W. & VON EYNATTEN, H. 2006: Geochemistry of Eocene flysch sandstones in the NW External Dinarides. – *Acta Geologica Hungarica* **49/2**, 103–124. <https://doi.org/10.1556/AGeol.49.2006.2.2>

2007

CHRIST, D., PETRI, R., MIKES, T., DUNKL, I., BÁLDI-BEKE, M., GRATHOFF, G., RANTITSCH, G., REITNER, J., WEMMER, K., HRVATOVIC, H. & VON EYNATTEN, H. 2007: Geology of the Bosnian Flysch (Sarajevo – Zenica area, Bosnia and Herzegovina): Provenance, age and thermal history. – *Alpine Workshop 2007, Abstract Volume*, 12–13.

PETRI, R., CHRIST, D., GRATHOFF, G., DUNKL, I., RANTITSCH, G., WEMMER, K., MIKES, T. & VON EYNATTEN, H. 2007: Geodynamics of the Bosnian Flysch (Sarajevo – Zenica area, Bosnia and Herzegovina) Part 2: Deformation and burial history. – *Geo.Alp* **4**, p. 73. Abstracts of Sediment 2007, Brixen, Italy.

2008

MIKES, T., CHRIST, D., PETRI, R., DUNKL, I., FREI, D., BÁLDI-BEKE, M., REITNER, J., WEMMER, K., HRVATOVIC, H. & VON EYNATTEN, H. 2008: Provenance of the Bosnian Flysch. – *Swiss Journal of Geosciences* **101/1**, 31–54. <https://doi.org/10.1007/s00015-008-1291-z>

MIKES, T., BÁLDI-BEKE, M., KÁZMÉR, M., DUNKL, I. & VON EYNATTEN, H. 2008: Calcareous nannofossil age constraints on Miocene flysch sedimentation in the Outer Dinarides (Slovenia, Croatia, Bosnia-Herzegovina and Montenegro). – FÜGENSCHUH, B. & FROITZHEIM, N. (eds): Tectonic Aspects of the Alpine–Carpathian–Dinaride System. *Geological Society, London, Special Publications* **298/1**, 335–363. <https://doi.org/10.1144/SP298.16>

TOLOSANA-DELGADO, R., VAN DEN BOOGAART, K. G., MIKES, T. & VON EYNATTEN, H. 2008: Statistical treatment of grain-size curves and empirical distributions: densities as compositions? – In: DAUNIS, J., ESTADELLA, I. & MARTIN-FERNANDEZ, J. A. (eds): *Proceedings CoDaWork'08 – 3rd Compositional Data Analysis Workshop*, S7-4, 21 p., Girona.

DUNKL, I., MIKES, T., SIMON, K. & VON EYNATTEN, H. 2008: Brief introduction to the Windows program Pepita: data visualization, and reduction, outlier rejection, calculation of trace element ratios and concentrations from LA-ICP-MS data. – In: SYLVESTER, P. (ed.): *Laser Ablation ICP-MS in the Earth Sciences: Current Practices and Outstanding Issues. Mineralogical Association of Canada, Short Course Series* **40**, 334–340, Vancouver. ISBN: 978-0-921294-49-8

2009

LUŽAR-OBERITER, B., MIKES, T., VON EYNATTEN, H. & BABIĆ, L. 2009: Ophiolitic detritus in Cretaceous clastic formations of the Dinarides (NW Croatia): evidence from Cr-spinel chemistry. – *International Journal of Earth Sciences* **98/5**, 1097–1108. <https://doi.org/10.1007/s00531-008-0306-3>

MIKES, T., BARESEL, B., KRONZ, A., FREI, D., DUNKL, I., TOLOSANA DELGADO, R. & VON EYNATTEN, H. 2009: Jurassic granitoid magmatism in the Dinaride Neotethys: geochronological constraints from detrital minerals. – *Terra Nova* **21/6**, 495–506.

MIKES, T., JEFFRIES, T. E., DUNKL, I., TOLOSANA-DELGADO, R. & VON EYNATTEN, H. 2009: Double dating of detrital zircon from the Dinarides by fission-track and LA-ICPMS U/Pb analysis. – *Geophysical Research Abstracts* **11**, EGU2009-10893.

VARGA A., MIKES T. & RAUCSIK B. 2009: A mecseki toarci feketepala Réka-völgyi szelvényének előzetes petrográfiai és nehézsúlyvízsgálati eredményei. – *Földtani Közlöny* **139/1**, 33–53.

2011

LIEBKE, U., ANTOLIN, B., APPEL, E., BASAVIAH, N., MIKES, T., DUNKL, I. & WEMMER, K. 2011: Indication for clockwise rotation in the Siang window south of the eastern Himalayan syntaxis and new geochronological constraints for the area. – *Geological Society, London, Special Publications* **353/1**, 71–97.

2012

LUŽAR-OBERITER, B., MIKES, T., DUNKL, I., BABIĆ, L. & VON EYNATTEN, H. 2012: Provenance of Cretaceous synorogenic sediments from the NW Dinarides (Croatia). – *Swiss Journal of Geosciences* **105/3**, 377–399. <https://doi.org/10.1007/s00015-012-0107-3>

2013

HETZEL, R., ZWINGMANN, H., MULCH, A., GESSNER, K., AKAL, C., HAMPEL, A., GÜNGÖR, T., PETSCHICK, R., MIKES, T. & WEDIN, F. 2013: Spatiotemporal evolution of brittle normal faulting and fluid infiltration in detachment fault systems: A case study from the Menderes Massif, western Turkey. – *Tectonics* **32/3**, 364–376. <https://doi.org/10.1002/tect.20031>

LUEDECKE, T., MIKES, T., ROJAY, F. B., COSCA, M. A. & MULCH, A. 2013: Stable isotope-based reconstruction of Oligo-Miocene paleo-environment and paleohydrology of Central Anatolian Lake basins (Turkey). – *Turkish Journal of Earth Sciences* **22/5**, 793–819. <https://doi.org/10.3906/yer-1207-11>

MAZZINI, I., HUDACKOVA, N., JONIAK, P., KOVACOVA, M., MIKES, T., MULCH, A., ROJAY, F. B., LUCIFORA, S., ESU, D. & SOULIE-MAERSCHE, I. 2013: Palaeoenvironmental and chronological constraints on the Tuğlu Formation (Çankır Basin, Central Anatolia, Turkey). – *Turkish Journal of Earth Sciences* **22/5**, 747–777.

SCHEMMEL, F., MIKES, T., ROJAY, B. & MULCH, A. 2013: The impact of topography on isotopes in precipitation across the Central Anatolian Plateau (Turkey). – *American Journal of Science* **313/2**, 61–80. <https://doi.org/10.2475/02.2013.01>

2017

SZIVAK, I., MIKES, T., SZALONTAI, B., KUČINIĆ, M., VUČKOVIĆ, I., VADKERTI, E., KISFALI, P., PAULS, S. U. & BÁLINT, M. 2017: Ecological divergence of *Chaetopteryx rugulosa* species complex (Insecta, Trichoptera) linked to climatic niche diversification. – *Hydrobiologia* **794/1**, 1–17. <https://doi.org/10.1007/s10750-016-3068-0>

2025

MEIJERS, M. J. M., MIKES, T., ROJAY, B., AYDAR, E., CUBUKCU, H. E., WAGNER, T., LÜDECKE, T., KRSNIK, E., FIEBIG, J. & MULCH, A. 2025: Miocene decoupling of surface uplift of the Central Anatolian Plateau interior (Türkiye) and its modern mountainous margins. – *Earth and Planetary Science Letters* 663. <https://doi.org/10.1016/j.epsl.2025.119414>

MEIJERS, M. J. M., MIKES, T., ROJAY, B., AYDAR, E., CUBUKCU, H. E., AYDAR, E., LÜDECKE, T. & MULCH, A. 2025: Climate change drove Late Miocene to Pliocene rise and fall of C₄ vegetation at the crossroads of Africa and Eurasia (Anatolia, Türkiye). – *Climate of the Past, Discussions* <https://doi.org/10.5194/cp-2024-80>